

**VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Rev-75/05
Banja Luka, 02. 6. 2006.**

U I M E N A R O D A

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Petra Bajića kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić, Dragoslava Lukića, Gorjane Popadić i Darka Osmića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. M. iz P., zastupan po punomoćniku Z. J., advokatu iz P., protiv tužene Republike Srpske – Ministarstvo odbrane, zastupano po Vojnom pravobranilaštvu Vojske Republike Srpske – Odjeljenje u T., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja, protiv presude Okružnog suda u S. S. (sada I. S.) Gž-472/02 od 18. 10. 2004. godine, na sjednici održanoj 02. 6. 2006. godine donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u S. P-90/01 od 30. 5. 2002. godine odbijen je zahtjev tužitelja da se obaveže tužena da mu na ime naknade štete nastale oštećenjem ugostiteljskog objekta – pansiona M. isplati iznos od 87 400,00 KM sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Presudom Okružnog suda u S. S. (sada I. S.) Gž-472/02 od 18. 10. 2004. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog, pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužena nije odgovorila na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Tokom postupka pokazalo se nespornim da je ugostiteljski objekat tužitelja – pansion M. koristila tužena u periodu od 25. 9. 1992. do 20. 11. 1993. godine.

Tužitelj tvrdi da su na objektu nastupila oštećenja za čije saniranje je morao izdvojiti iznos od 103 800,00 KM.

Sama tužena je izvještajem broj 15/4-1610/1 od 26. 11. 1995. godine priznala da je za sanaciju objekta nužno uložiti iznos od 78 400,00 DM, u visini kojeg je tužitelj konačno precizirao tužbeni zahtjev.

Pored toga, tužitelj se obratio tuženoj, zahtjevom od 08. 5. 1997. godine radi vansudskog namirenja predmetne štete.

Konačno je ustao tužbom 17. 4. 2001. godine.

Polazeći od ovako utvrđenog stanja nižestepeni sudovi ocjenjuju da je osnovan prigovor zastarjelosti potraživanja istaknut od strane tužene, te iz tog razloga odbijaju tužbeni zahtjev.

Po ocjeni ovoga suda, suprotno tvrdnji revizije, u presudama nižestepениh sudova pravilno je primijenjeno materijalno pravo.

Odredbom člana 376. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 39/03 – dalje: ZOO) propisano je da potraživanje naknade prouzrokovane štete zastarjeva za 3 godine od kada je oštećeni doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo.

Nije sporno da je tužitelj za štetu i učinioca saznao već 20. 11. 1993. godine kada je tužena napustila predmetni ugostiteljski objekat.

Budući je na teritoriji Republike Srpske bilo proglašeno ratno stanje, odnosno stanje neposredne ratne opasnosti, zastarjevanje je ipak počelo teći tek od 19. 6. 1996. godine, kada je Odlukom Narodne skupštine Republike Srpske ovo stanje ukinuto.

Tužitelj je u okviru zastarnog roka, dana 08. 5. 1997. godine, podnio zahtjev tuženoj radi vansudskog namirenja predmetne štete.

Ovaj zahtjev tužitelja ima pravni značaj procesne radnje tužitelja, kao povjerioca, preduzete protiv tužene, kao dužnika, pred nadležnim organom radi ostvarenja potraživanja, koja u smislu odredbe člana 388. ZOO ima za posljedicu prekid zastarjelosti.

Ovo iz razloga jer je odredbom člana 156. stav 2. Zakona o vojsci („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 31/96), propisano da je oštećeni prije podnošenja tužbe protiv države dužan da nadležnom Vojnom pravobranilaštvu postavi zahtjev za obeštećenje van spora.

Prema stavu trećem iste zakonske odredbe, ako zahtjev ne bude usvojen u cjelini ili se po njemu ne donese odluka u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja, oštećeni može podići tužbu kod nadležnog suda.

Dakle, podnošenje ovakvog zahtjeva i protek roka od 3 mjeseca, ostavljenog tuženoj da odluči o tom zahtjevu, predstavlja uslov za ostvarenje prava na obeštećenje pred sudom, bez koga bi tužba bila preuranjena.

Propisivanjem roka od 3 mjeseca u kojem se mora odlučiti o podnesenom zahtjevu, nakon čega oštećeni može putem suda ostvarivati pravo na naknadu štete, ustanovljena je neoboriva pravna pretpostavka da zahtjevu oštećenog nije udovoljeno, odnosno da je zahtjev za obeštećenje van spora odbijen.

Proizlazi dakle da je trogodišnji rok zastarjelosti u konkretnom slučaju, saglasno odredbi iz člana 392. stav 3. ZOO, ponovo počeo teći od 08. 8. 1997. godine - po isteku 3 mjeseca u kojem vremenu je tužena trebala odlučiti o zahtjevu tužitelja i kada je on stekao pravo da naknadu štete traži putem nadležnog suda, jer se pretpostavlja da je postupak po njegovom zahtjevu okončan odbijanjem zahtjeva – i da je istekao sa 08. 8. 2000. godine.

Kako je tužitelj podigao tužbu tek 17.4. 2001. godine, to se prigovor zastarjelosti potraživanja ukazuje osnovanim.

Iz naprijed navedenih razloga revizija tužitelja je odbijena kao neosnovana temeljem odredbe člana 393. Zakona o parničnom postupku ("Službeni list SFRJ", broj 4/77 do 35/91, te "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 14/94 i 32/94) u vezi sa članom 456. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 58/03, 85/03 i 74/05).

Predsjednik vijeća
Petar Bajić

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić